

Bydgoszcz, 16 grudnia 2022 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.3.59.2022.TŁ/EA

**Pani
Marzena Konarzewska
Barwna Jesień Życia
Dom Seniora sp. z o.o.
Silno**

Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) - zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej” bądź „ustawą”, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniu 10 października 2022 r. inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzili kontrolę doraźną w Domu Seniora Barwna Jesień Życia w Silnie - zwanym dalej domem, jednostką lub placówką. Jednostka wpisana została do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym i osobom w podeszłym wieku prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego na podstawie zezwolenia z dnia 8 lutego 2019 r. Zezwolenie wydane zostało na czas nieokreślony. Aktualnie jednostka dysponuje 13 miejscami rzeczywistymi.

Zakres ww. kontroli obejmował sprawdzenie poszanowania praw mieszkańców oraz usług bytowych i opiekuńczych zbadanie jakości, poziomu i zakresu usług świadczonych w jednostce. Celem kontroli było ustalenie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli w tym ustalenie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków. Kontrolą objęto stan bieżący. Szczegółowe wyniki kontroli przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 23 listopada 2022 r. przez prowadzącą placówkę. Do treści dokumentu nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W trakcie kontroli dokonano oględzin obiektu, w tym pokoi mieszkalnych, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i ogólnodostępnych. Placówka mieści się w nieruchomości położonej na ogrodzonej działce. Obszar wokół domu stanowi duży teren zielony, który jest zagospodarowany, zadbane, zostały wydzielone miejsca do odpoczynku. Budynek przeznaczony na placówkę posiada dwie kondygnacje, parter i piętro, jednakże na potrzeby jednostki przeznaczono tylko dolną część budynku.

Do dyspozycji mieszkańców oddano 6 pokoi, w tym 5 pokoi dwuosobowych i 1 pokój trzyosobowy. Wyposażenie pomieszczeń mieszkalnych zgodne jest z art. 68 ust. 4 pkt 3 lit. c ustawy o pomocy społecznej. W budynku wydzielono pomieszczenie dziennego pobytu służące jako jadalnia, gabinet medycznej pomocy doraźnej, salę fizjoterapii, łazienkę ogólnodostępną oraz pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia, co spełnia zapis art. 68 ust.5 ustawy.

Przy pokojach mieszkalnych znajdują się łazienki z pełnym węzłem sanitarnym (wc, bezprogowy prysznic, umywalka). Pomieszczenia te wyposażono w uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z nich, a także lustra, haczyki na ręczniki i półeczki na kosmetyki. Zespół kontrolny stwierdził, iż w Domu zachowane zostały standardy określone w art. 68 ust. 5 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, w zakresie wyposażenia pomieszczeń sanitarnych oraz zapewnienia odpowiedniej ich liczby.

Mieszkańcom gwarantuje się pięć posiłków dziennie, w tym posiłki dietetyczne, zgodnie ze wskazaniem lekarza, podawane w następujących godzinach: śniadanie – 8⁰⁰ - 9⁰⁰, drugie śniadanie – 10⁰⁰ – 10³⁰, obiad 12⁰⁰ – 12⁴⁵, podwieczorek – 15⁰⁰ - 15³⁰, kolacja – 18⁰⁰ – 18³⁰. W jednostce nie zachowano przerwy między posiłkami nie krótszej niż 4 godziny, o czym mowa w art. 68 ust. 6 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej. Wyżywienie mieszkańców dostarczane jest w formie cateringu na podstawie umowy z firmą cateringową. Posiłki spożywane są w sali dziennego pobytu pełniącej funkcję jadalni lub w pokojach mieszkalnych, a w razie potrzeby mieszkańcy są karmieni. Ponadto mieszkańcom zapewnia się dostęp do drobnych posiłków i napojów przez całą dobę.

Bielizna i odzież, w tym odzież wierzchnia mieszkańców oraz obuwie przechowywana jest w szafach ubraniowych w pokojach mieszkalnych. Mieszkańcy posiadają własną odzież i obuwie, a w razie konieczności świadczy się im pomoc w zakupach w tym zakresie. Pranie drobnej odzieży lub bielizny mieszkańców odbywa się w placówce. Pozostała odzież jak również ręczniki i bielizna pościelowa oddawana jest do pralni zewnętrznej.

Utrzymaniem czystości pomieszczeń zajmują się wszyscy pracownicy podczas pełnienia dyżurów. W trakcie oględzin obiektu stwierdzono, że pomieszczenia były czyste, zadbane, wolne od nieprzyjemnych zapachów. Ustalono także, iż regularnie wymieniana jest pościel i ręczniki.

Jednostka, w ramach świadczenia usług opiekuńczych, zapewnia mieszkańcom pomoc w czynnościach życia codziennego oraz pielęgnację w chorobie i pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych. Mieszkańcy, których stan zdrowia na to pozwala spożywają posiłki oraz wykonują czynności toaletowe i higieniczne samodzielnie lub pod nadzorem opiekunki. Pozostałe osoby są karmione, kąpane, pieluchowane przez personel.

Na podstawie informacji przekazanych przez Panią Marzenę Konarzewską ustalono, iż mieszkańcy korzystają z własnych środków higieny osobistej i przyborów toaletowych, które przechowują w łazienkach. W przypadku osób, które nie dysponują własnymi kosmetykami, placówka zapewnia dostęp do tych środków.

Dom Seniora zapewnia mieszkańcom korzystanie ze świadczeń zdrowotnych na zasadach ogólnie obowiązujących w ramach ubezpieczenia w Narodowym Funduszu Zdrowia. Wszyscy mieszkańcy, na podstawie deklaracji wyboru świadczeniodawcy udzielającego świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, objęci są opieką leczniczą w Toruniu. Konsultacje lekarza podstawowej opieki medycznej odbywają się w ramach wizyt domowych. Mieszkańców leczy lekarz podstawowej opieki zdrowotnej, który też prowadzi dokumentację medyczną. W przypadku konsultacji specjalistycznych na podstawie wydanego skierowania mieszkańcy również korzystają z tej samej lecznicy, gdzie są dowożeni transportem medycznym.

Ponadto w celu zapewnienia właściwej opieki zdrowotnej na terenie Domu świadczy się mieszkańcom usługi pielęgniarstwa. Pielęgniarka sprawuje opiekę nad mieszkańcami

każdego dnia. Rano w godzinach 7⁰⁰ - 8³⁰ oraz wieczorem w godzinach 18⁰⁰ - 20⁰⁰. Do jej obowiązków należy podawanie leków oraz prowadzenie dokumentacji w tym zakresie, a także wykonywanie innych zleceń lekarskich.

Regulamin obowiązujący w placówce, jak również umowa o świadczenie usług nie regulują zagadnień dotyczących organizacji czasu wolnego dla mieszkańców. Z przedłożonego planu dnia wynika jednak, iż w godzinach od 9:00 do 10:00 oraz 15:30 do 18:00 przeznaczono czas na spacer, rehabilitację, nordic walking oraz terapię zajęciową. Realizacja przez jednostkę powyższych usług nie była widoczna dla inspektorów kontroli podczas oględzin pomieszczeń w dniu prowadzenia czynności kontrolnych. Podczas wizytacji pomieszczeń budynku mieszkańcy siedzieli na kanapach lub przy stolikach w pokoju dziennego pobytu służącym jako jadalnia, gdzie oglądali telewizję lub spożywali posiłek, a inni przebywali w swoich pokojach. Na podstawie informacji przekazanych przez Panią Marzenę Konarzewską ustalono, iż placówka zapewnia i organizuje mieszkańcom spacer, gry, czytanie książek i zajęcia manualne. Do dyspozycji mieszkańców przeznaczono także salę rehabilitacji, gdzie pod opieką fizjoterapeutki mogą korzystać z dostępnego tam wyposażenia. Mieszkańcy mają możliwość swobodnego poruszania się po budynku oraz po całym terenie placówki. Pomoc mieszkańcom w tym zakresie należy do opiekunek. Mieszkańcy są odwiedzani przez rodzinę i znajomych. Wizyty odbywają się w pokojach mieszkalnych za zgodą współmieszkańca, w pokoju dziennego pobytu lub na tarasie albo w ogrodzie przy sprzyjającej aurze.

Usługi dla mieszkańców świadczy 5 osób, w tym 3 opiekunów, 1 fizjoterapeuta i 1 pielęgniarka. Personel opiekuńczy wykonuje pracę w systemie 12-godzinnym zmianowym od godziny 7:00 do 19:00 i od 19:00 do 7:00 rano. Z przedłożonego grafiku na miesiąc lipiec 2022 r. wynika, iż mieszkańcami opiekują się jedna opiekunka podczas zmiany dziennej i jedna podczas zmiany nocnej. Ponadto w ciągu dnia do dyspozycji mieszkańców pozostaje także prowadząca placówkę.

Zapisy umowy oraz regulaminu jednostki nie określają zasad wnoszenia skarg i wniosków przez mieszkańców czy ich rodziny. Na podstawie informacji uzyskanej od Pani Marzeny Konarzewskiej ustalono, iż w jednostce nie prowadzi się książki skarg i wniosków, a wszelkie uwagi dotyczące poziomu i jakości usług świadczonych w placówce kierowane są bezpośrednio do prowadzącej placówkę, która na bieżąco rozwiązuje występujące problemy. Zgodnie z ustnym oświadczeniem prowadzącej placówkę w 2022 r. nie były zgłaszane żadne uwagi.

W jednostce obowiązują dwa dokumenty na podstawie których regulowany jest pobyt mieszkańców i określa się zasady zamieszkiwania oraz świadczenia usług. Są to umowa o świadczenie usług oraz regulamin. Umowa zawierana jest pomiędzy spółką Barwna Jesień Życia Dom Seniora, reprezentowaną przez Panią Marzenę Konarzewską, a mieszkańcem lub jego rodziną. Umowa określa zakres świadczonych usług, prawa i obowiązki mieszkańca oraz jego opiekuna, ponadto reguluje warunki jej rozwiązania. Podkreślić należy, iż w ocenie zespołu kontrolnego zakres usług wskazany w treści umowy jest bardzo zawężony. Placówka zapewnia „miejsce pobytu w pokoju, całodzienne wyżywienie, całodobową opiekę, możliwość korzystania z rehabilitacji w przypadku zaleceń oraz leczenie farmakologiczne jeżeli będą takie wskazania przez lekarza”. Dokument nie porusza kwestii dotyczących organizacji czasu wolnego, pielęgnacji w chorobie, pomocy w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, pomocy w załatwianiu spraw osobistych i innych.

Na podstawie analizy umów o świadczenie usług w placówce stwierdzono, iż są one zawierane z mieszkańcami lub ich rodzinami, a podpisywane przez mieszkańca lub jego rodzinę albo zarówno mieszkańca jak i rodzinę. W przypadku umów dotyczących osób ubezwłasnowolnionych umowę podpisuje opiekun prawny. Dokumentacja w tym zakresie nie zawiera zgody sądu na umieszczenie osoby ubezwłasnowolnionej w placówce, co jest niezgodne z art. 68a pkt 1 lit. f oraz art. 68c, gdzie stanowi się, iż osoba ubezwłasnowolniona całkowicie może być umieszczona w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym i osobom w podeszłym wieku za pisemną zgodą jej przedstawiciela ustawowego. Przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę po uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie.

W Domu Seniora obowiązuje regulamin, który „określa ogólne zasady oraz wytyczne wobec wszystkich osób przebywających na terenie Barwnej Jesieni Życia w Silnie”. Dokument upoważnia dyrektora jednostki do zmiany w każdej chwili regulaminu i organizacji pracy Domu oraz wskazuje się osobę dyrektora jako kierującego bieżącymi sprawami i organizującego pracę i wydającego zarządzenia wewnętrzne. Ponadto wprowadza zakaz stosowania przemocy słownej oraz fizycznej, który bez wyjątku obowiązuje wszystkie osoby, w tym odwiedzających oraz obliuguje mieszkańców i personel do zachowania wzajemnego szacunku i zrozumienia. Ponadto w kwestii odwiedzin obowiązuje zasada wcześniejszego telefonicznego zgłaszania zamiaru wizyty i informowania o tym fakcie dyrektora jednostki.

Według stanu na dzień prowadzenia czynności kontrolnych, wśród wszystkich mieszkańców 2 osoby były całkowicie ubezwłasnowolnione, a ich opiekunami prawnymi są członkowie rodzin. W związku z przebywaniem w placówce osób ubezwłasnowolnionych prowadząca placówkę, na pisemne wezwanie sądu, sporządza informacje dotyczące stanu zdrowia osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie, otrzymywanych przez nią świadczeń z uwzględnieniem kwoty i celu ich przeznaczenia, posiadania książeczki oszczędnościowej, depozytu wraz ze stanem konta oraz czy jest odwiedzana i przez kogo.

Zgodnie z oświadczeniem Pani Marzeny Konarzewskiej w placówce nie stosuje się środków przymusu bezpośredniego. W trakcie czynności kontrolnych przeprowadzono rozmowę z mieszkańcami, którzy oświadczyli, iż pracownicy Domu nie stosują wobec nich przemocy fizycznej. Nie byli nigdy świadkami, aby personel krzychał, bił, szarpał, popychał lub unieruchamiał kogoś.

Mając na uwadze powyższe oraz w oparciu o ustalenia zawarte w protokole kontroli, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, ocenia kontrolowany wycinek działalności **pozytywnie z nieprawidłowościami**¹.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy, przekazując powyższe uwagi i wnioski Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (zarządzenie nr 371/2017). Przez uchybienie, należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość, należy przez to rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

1. Prowadzić szczegółową dokumentację osób przebywających w placówce, zawierającą postanowienia sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia na umieszczenie w placówce – w przypadku osób ubezwłasnowolnionych całkowicie.

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Umowy o świadczenie usług w placówce, w przypadku osób mających zdolność do czynności prawnych, podpisywać z osobą zainteresowaną zamieszkaniem w jednostce.

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Zapewnić przerwę między posiłkami nie krótszą niż 4 godziny.

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Umowy zawierane z mieszkańcami uzupełnić w części dotyczącej świadczonych usług oraz praw mieszkańców.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia,
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia,
3. w przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków,
4. w przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń,
5. w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej,
6. organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych we wskazanym terminie, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w trybie art. 131 ustawy, zmierzające do wymierzenia kary pieniężnej, określonej w przepisie art. 131 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

Otrzymują:

1. Adresat
ul. Barwna 60,
87-125 Silno,
2. a/a.

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

Józef Ramlau
Wicewojewoda

